

Vastaus kirjalliseen kysymykseen turvallisten tapaamisten järjestämisestä hoivalaitoksissa ja niiden ulkopuolella myös koronavirusepidemian aikana

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Arja Juvosen /ps näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 371/2020 vp:

Mihin toimiin hallitus aikoo ryhtyä, jotta vanhusten ja omaisten tapaaminen hoivalaitoksissa ja niiden ulkopuolella on mahdollista järjestää turvallisesti myös koronavirusepidemian aikana?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Sosiaali- ja terveysministeriö julkaisi 15.5.2020 päivitetyn ohjeen koronavirustartuntojen ehkäisystä ympärivuorokautisen hoidon ja huolenpidon toimintayksiköissä. Ohjeistusta sovelletaan sosiaalihuollon toimintayksiköissä, jotka tarjoavat ympärivuorokautista hoitoa ja huolenpitoa ja joiden asiakkailla on kohonnut riski tartunnalle. Näitä ovat erityisesti ikääntyneet henkilöt ja riskiryhmiin kuuluvat vammaiset henkilöt. Ohjeistusta sovelletaan myös kaikkiin vammaisten henkilöiden asumisyksiköihin, joissa asuu riskiryhmiin kuuluvia asiakkaita.

Pääsääntöisesti vierailut ympärivuorokautisen hoidon ja huolenpidon toimintayksiköissä ovat edelleen kiellettyjä. Tapauskohteisesti harkiten oireettomien läheisten tulee kuitenkin voida vierailla vakavasti sairaiden asiakkaiden, joiden tila on kriittinen ja saattohoidossa olevien asiakkaiden luona turvallisella tavalla. Poikkeusolot ovat kestäneet jo pitkään, ja sen vuoksi tarvitaan myös toimintakäytänteitä, jotka mahdollistavat muillekin asukkaille tai potilaille läheisten tapaamisen kasvokkain toimintayksiköiden järjestämässä turvallisessa ympäristössä.

Läheisiä kannustetaan olemaan asiakkaaseen yhteydessä esimerkiksi puhelimella, etäyhteydellä, sähköpostilla tai kirjeellä. Myös toimintayksiköiden henkilökunnan tulee tukea asukkaita yhteydenpidossa. Iäkkäät ja osa vammaisista henkilöistä ovat vierailukiellon vuoksi olleet pitkään erossa läheisistään, mikä heikentää heidän elämänlaatuaan ja on monille asukkaille vaikeasti ymmärrettävä asia. Toimintayksiköissä tulee ottaa käyttöön erilaisia ratkaisuja asukkaiden ja heidän läheistensä yhteydenpidon toteuttamiseksi. Toimintayksiköissä voidaan esimerkiksi perustaa suojattuja tapaamispaikkoja tai huoneita, joissa yhteydenpito omaisten kanssa voidaan toteuttaa turvallisesti. Ne voivat olla esimerkiksi irrallisia moduuleja, jotka voidaan mahdollisuuksien mukaan sijoittaa yksikön sisälle turvalliseen paikkaan, esimerkiksi aulatiloihin, tai yksikön ulkopuolelle.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 371/2020 vp

Myös saattohoidossa olevien asiakkaiden omaisten tapaamiseen tulee olla turvalliset järjestelyt. THL kerää yhteydenpidon toteuttamista koskevia hyviä käytäntöjä ja julkaisee niitä sivuillaan.

Vierailukielto ei koske välttämättömiä kuntoutuspalveluja kuten fysio- ja toimintaterapiapalveluja. Mahdollisuuksien mukaan palvelut voidaan toteuttaa myös etäkuntoutuksena. Vierailukielto ei koske myöskään vammaispalvelulain mukaisia henkilökohtaisia avustajia. Heidän osaltaan on kuitenkin huolehdittava asianmukaisesta suojautumisesta, ensisijainen vastuu tästä on työnantajalla.

Asiakkaille tulee poikkeusoloista huolimatta järjestää heidän tarvitsemansa palvelut ja toimintakykyä sekä hyvinvointia ylläpitävät toiminnot. Ryhmätoiminnan ja koko yksikön yhteisen ruokailun sijaan voidaan toimintaa uudelleen järjestämällä asiakkaiden päivän sisältöjä toteuttaa esimerkiksi muutaman hengen ryhmissä turvaväleistä huolehtien.

Ulkoilulla on tärkeä merkitys sekä psyykkisen että fyysisen toimintakyvyn säilymisen kannalta. Sen vuoksi ulkoilua eri muodoissaan tulisi järjestää myös poikkeusoloissa. Myös läheisten tapamisia voidaan yhdistää ulkoiluun, kunhan riittävästä suojautumisesta (etäisyydet, suojaimet yms.) huolehditaan.

Helsingissä 26.5.2020

Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru